

Raadsvergadering 16 december 2025

Documentnummer: D/25/214223

Zaaknummer: Z/24/124371

Onderwerp:	Raadsvoorstel tot vaststellen 'Evaluatie Beleids- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking Zon (Beleidskader Zon)'
Van:	College (portefeuillehouder Snijckers)
Voorstel:	De gemeenteraad besluit: 1. De 'Evaluatie inzake het Beleids- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking Zon (Beleidskader Zon)' vast te stellen; 2. Na vaststelling van de evaluatie op basis daarvan een nieuw 'Beleids- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking Zon (Beleidskader Zon)' op te stellen.

Inleiding:

Op 22 februari 2022 heeft de gemeenteraad de Omgevingsvisie Maasgouw vastgesteld. Deze visie benadrukt het belang van duurzame energieopwekking en ziet het uitgebreide groenblauwe netwerk van de gemeente als een fundament voor een duurzame toekomst.

In de Omgevingsvisie zijn zowel zoek- als uitsluitingsgebieden voor grootschalige zonne-energie-opwekking vastgelegd. Daarnaast heeft de raad, via een amendement, de opdracht gegeven om naast deze gebieden ook mogelijke uitzonderingsgebieden te onderzoeken. Dit zijn locaties waar, ondanks beperkingen, projecten voor grootschalige zonne-energieopwekking toch overwogen kunnen worden.

Het 'Beleids- en Afwegingskader Grootschalige Energieopwekking Zon (Beleidskader Zon)', dat op 18 april 2023 door de raad is vastgesteld, bevat gedetailleerd onderzoek naar deze uitzonderingsgebieden. Het kader beschrijft de voorwaarden waaraan initiatieven in zowel het zoekgebied als de uitzonderingsgebieden moeten voldoen voor de ontwikkeling van zonne-energie. Hiermee geeft de gemeente Maasgouw invulling aan de energietransitie.

De gemeente heeft het zoekgebied Brachterland en de uitzonderingsgebieden Meggelderveld en Panheelderveld aangewezen als geschikte locaties voor grootschalige zonne-energieopwekking. Tijdens de vaststelling van het Beleidskader Zon heeft de raad besloten dat dit kader in 2024 geëvalueerd zal worden. Door veranderingen in provinciale wet- en regelgeving heeft het college van B&W op 8 oktober 2024 besloten om de evaluatie pas aan te bieden na het onherroepelijk worden van deze wet- en regelgeving. In de afgelopen twee jaar hebben zich diverse ontwikkelingen voorgedaan die van invloed zijn op de beleidskeuzes bij de evaluatie van het Beleidskader Zon. Beleidsuitgangspunten op nationaal niveau beïnvloeden onder andere de provinciale verordening en vervolgens ook het lokale beleid.

Beslispunten:

De gemeenteraad besluit:

1. De 'Evaluatie inzake het Beleids- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking Zon (Beleidskader Zon)' vast te stellen;
2. Na vaststelling van de evaluatie op basis daarvan een nieuw 'Beleids- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking Zon (Beleidskader Zon)' op te stellen.

Argumenten:

1.1 Tijdens de vaststelling van het Beleidskader Zon heeft de raad besloten dat het beleidskader geëvalueerd wordt:

Het evaluatierapport heeft als uitgangspunt om te onderzoeken of het Beleidskader Zon bijstelling behoeft. Het Beleidskader Zon kan worden aangepast indien de voorwaarden te beperkend blijken te zijn om aan de ambitie te voldoen, of als blijkt dat de voorwaarden juist te ruim zijn opgesteld. Door veranderingen op landelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau dient het Beleidskader aangepast te worden.

1.2 Overwegingen van hogere overheden hebben invloed op ons eigen beleid:

De uitwerking van het 'Nee-tenzij' principe en aanscherping voorkeursvolgorde vindt plaats in de provinciale omgevingsverordening. In artikel 13.3 zijn de instructieregels voor zonneparken aangescherpt. Met het 'Nee-tenzij' principe zijn zonneparken op landbouwgrond onder bepaalde omstandigheden nog maar toegestaan. Een aanscherping van de instructieregels zonneparken in de Provinciale omgevingsverordening hebben invloed op inkomende verzoeken. Een verzoek voor Zon op land wordt zowel getoetst aan de Provinciale Omgevingsverordening en wordt ook de provincie om medeadvies gevraagd.

1.3 Sinds de invoering van het Beleidskader Zon zijn er binnen de gemeente Maasgouw geen grootschalige zonneweides gerealiseerd:

Sinds de invoering van het Beleidskader Zon zijn er binnen de gemeente Maasgouw twee officiële verzoeken ingediend (Zonnepark Osen en Zonnepark Claus). Beide zijn echter niet tot een ontwikkeling gekomen. Er hebben verschillende gesprekken plaatsgevonden tussen ontwikkelaars en de gemeente Maasgouw voor de gebieden Brachterland en Panheelderveld. Dit heeft echter niet geresulteerd in een officiële aanvraag. Tot op heden zijn er binnen de gemeente Maasgouw geen (lopende) initiatieven voor grootschalige energieopwekking via zonne-energie op land.

1.4 Het zoekgebied Brachterland wordt niet langer ingezet als zoekgebied voor grootschalige energieopwekking via zonne-energie op land:

In het najaar van 2022 is er een onderzoek gestart naar de toekomstmogelijkheden van het Clauscentrale-terrein en de omliggende gebieden, in opdracht van de provincie Limburg, de gemeente Maasgouw en RWE. Het doel was om te onderzoeken welke energieontwikkelingen richting 2050 haalbaar zijn en hoeveel ruimte daarvoor benodigd is. Op 9 juli 2024 is het rapport aan de gemeenteraad gepresenteerd en grotendeels ter kennis aangenomen. Hoewel het rapport geen uitspraken doet over een zonneweide in het Brachterland, is het wel van groot belang voor de keuzes die gemaakt moeten worden over het zoekgebied. Door de huidige en potentiële toekomstige ontwikkelingen op en rondom het perceel van de Clauscentrale, zullen er in de toekomst verschillende uitdagingen in het gebied moeten worden aangepakt, ook in het Brachterland. Gezien de huidige en toekomstige ontwikkelingen, waarbij nog onduidelijk is welke veranderingen er in het gebied zullen plaatsvinden en het gebrek aan draagvlak onder de inwoners, is besloten om het primaire zoekgebied Brachterland niet langer te gebruiken als locatie voor zonneparken.

1.5 Het zoekgebied Meggelderveld wordt niet langer ingezet als zoekgebied voor grootschalige energieopwekking van zonne-energie op land:

Het zoekgebied Meggelderveld is eerder aangemerkt als uitzonderingsgebied voor grootschalige opwek van zonne-energie op land. Door de geplande dijkversterking bij Thorn-Wessem en het verleggen van de Thornerbeek ontstaat echter een nieuwe ruimtelijke en ecologische dynamiek in het gebied. Deze ingrepen dragen bij aan een aanzienlijke opwaardering van het landschap en versterken de ecologische waarden in en rond Meggelderveld. De aanleg van een zonneveld zal hier te veel afbreuk aan doen.

1.6 Het zoekgebied Panheelderveld blijft aangewezen als grootschalige energieopwekking van zonne-energie op land:

Het Panheelderveld blijft aangewezen als uitzonderingsgebied voor grootschalige zonne-energie op land. Bij nieuwe initiatieven gelden het nee-tenzij principe en blijven de leidende principes die van toepassing zijn op een uitzonderingsgebied van kracht. Dit houdt in dat er een kansrijk initiatief in het uitzonderingsgebied moet bestaan, waardoor via een integrale, planmatige gebiedsontwikkeling meerdere uitdagingen in het gebied kunnen worden aangepakt.

1.7 Het terrein van de Clauscentrale blijft een zoekgebied voor het plaatsen van zonnepanelen:

Dit zoekgebied staat echter los van de evaluatie en is onderdeel van het toekomstperspectief Clauscentrale-terrein.

1.8 Er worden geen nieuwe zoekgebieden openbaar gesteld voor grootschalige energieopwekking van zonne-energie op land:

Binnen de gemeente Maasgouw zijn er geen andere locaties die geschikt zijn voor grootschalige energieopwekking van zonne-energie op land. Dit is tijdens het opstellen van het Beleidskader Zon in 2023 al onderzocht.

2.1 De resultaten van de evaluatie vereisen een aanpassing van het Beleidskader Zon:

Uit de evaluatie blijkt dat het huidige Beleidskader op verschillende onderdelen een aanpassing vereist. Hiervoor dient een nieuw een nieuw Beleids- en afwegingskader opgesteld te worden. Dit wordt opgesteld zodra de gemeenteraad heeft besloten de evaluatie vast te stellen.

Risico's:

Het voorstel kent geen risico's.

Samenhang met andere beleidsdocumenten:

De evaluatie is een nadere uitwerking van de beslissing die de gemeenteraad op 18 april 2023 heeft genomen om het Beleidskader Zon te evalueren.

Communicatie:

Er zijn geen juridische kaders omtrent het publiceren van een beleidsevaluatie. De evaluatie dient als basis voor het opstellen van een nieuw beleids- en afwegingskader.

Financiën

Voor de uitvoering van de evaluatie van het Beleidskader Zon zijn er geen kosten voorzien, anders dan de gebruikelijke ambtelijke werkzaamheden.

Planning en uitvoering:

Na vaststelling van de evaluatie door de gemeenteraad zal de evaluatie worden gebruikt als basis voor het opstellen van een nieuw Beleids- en afwegingskader. Dit Beleidskader zal in de loop van 2026 voorgelegd worden aan de gemeenteraad.

Bijlagen:

Bijlage 1: Concept-Raadsbesluit 'Evaluatie Beleids- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking Zon (Beleidskader Zon)'

Bijlage 2: Beleids- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking Zon (Beleidskader Zon)

Bijlage 3: Evaluatie Beleids- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking Zon (Beleidskader Zon)

Ondertekening:

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders,

De secretaris

De burgemeester

C.M. Keersmaekers

D.W.J. Schneider